

wiepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

***The project carried out to celebrate the 100th anniversary of Poland
regaining independence***

Medical University of Gdańsk 2018

Kaleidoscope of 100 years

- The year 2018 marks the celebrations the 100th anniversary of Poland regaining independence
- The Medical University of Gdańsk wishes to use this unique opportunity to show all the changes that took place in Polish science, particularly in those fields that are close to our hearts – namely, medicine and pharmacy.
- The series of events called “Kaleidoscope of 100 years” will introduce key moments, significant achievements and important figures in the history of the Medical University of Gdańsk.

niepodlega

The heart of the child is the most important...

Gdańsk pediatric cardiology in the chronicle

niepodlega

wiepodlega

Prof. Stanisława Dymnicka – 1925-2015

- 1949 – a diploma in medicine from Medical Academy in Gdańsk, specialty: internal medicine
- 1956 – senior assistant in I Pediatric Clinic, specialties: pediatry and cardiology
- 1961 – the title of the Doctor of Medical Sciences
- 1968 – post-doctoral degree
- 1979 – the title of associate professor
- 1989 – the title of full professor
- 1960 – she established the first Pediatric Cardiology Center in Northern Poland
- 197-1995 – the Head of the Pediatric Cardiology Clinic in the Institute of Pediatrics of the Medical Academy in Gdańsk

- Prof. Stanisława Dymnicka–Małecka started writing the chronicle firstly of ECG room and partially of the Pediatric Cardiology Center of I Pediatric Clinic of Medical Academy in Gdańsk from 1957.
- The first inscription was done on 29th April 1957 and the last one in 1994. It was a special one: it included two photographs presenting „the old” and „the new” ECG machine
- The whole chronicle consists of 6 volumes of A4 format.
- The reading of the Chronicle gives a lot of information concerning the development of Gdańsk cardiology but it also the source of the information about the moods, anxieties and hopes about Poland between 1957 and 1994.

niepodlega

KRONIKA PRACOWNI EKG
i częściowe Ośrodka Kardiologii Dziecięcej
przy I Klinice Chorób Dzieci A.M. w Gdańsku
kierownik: prof.dr. K. Ereciński.

- Among several hundred pages of notes, newspaper cutouts and photographs, only several photographs commemorating the most important events between 1957 and 1994 were selected.
- It was necessary to omit many important pieces of information such as the list of publications and other scientific achievements concerning pediatric cardiology.
- The Chronicle was given to the Museum by professor Stanisława Małecka-Dymnicka.

niepodlega

At that time the possibilities of an effective and safe treatment of children with congenital heart defects were limited. Only simple cardiological procedures were performed due to lack of equipment for extracorporeal circulation. The first device for extracorporeal circulation was given to professor Mirosława Narkiewicz, the creator of Gdańsk cardiosurgery, with whom professor Dyminicka cooperated, as a gift from Holland in 1976. From that moment surgical treatment of congenital heart defects was performed in Gdańsk.

Joanna Kwiatkova, Robert Sabiewicz: *Była dla nas wielkim autorytetem. Wspominamy nieodżałowaną profesora S. Małecką-Dymnicką.* Gazeta AMG, 2015, 11, s. 34

niepodlega

- Professor Stanisława Małecka-Dymnicka and professor Mirosława Narkiewicz
- November 1982.
- Unknown author of the photo.

wiepodlega

However, children with complex heart defects, thanks to the contacts of professor Dymnicka with world-class cardiothoracic surgeons, could be operated on in the best centers in the world. Cardiothoracic operations in the USA were possible thanks to the involvement of the Polish Americans and Polish Gift of Life Foundation. Approximately 250 children from different parts of Poland were operated on in foreign centers. Currently, in the times of open borders, it is hard to imagine that the possibility of surgeries in the foreign centers was a great logistic effort.

Joanna Kwiatkova, Robert Sabiewicz: *Była dla nas wielkim autorytetem. Wspominamy nieodżałowaną profesor S. Małecką-Dymnicką.* Gazeta AMG, 2015, 11, s. 34.

niepodlega

The cooperation of the professor with the parents of the children with congenital heart defects resulted in the establishment of the Association of Aid to children with Circulatory System Diseases in 1993. She also became its first president. Having the awareness that these children require further care, the professor established the first in Poland Cardiological Clinic for Young Adults with Congenital Heart Defects in 1995.

Joanna Kwiatkova, Robert Sabiewicz: *Była dla nas wielkim autorytetem. Wspominamy nieodżałowaną profesor S. Małecką-Dymnicką.* Gazeta AMG, 2015, 11, s. 34.

niepodlega

niepodlega

1957

29th April 1957 the ECG room at I Pediatric Clinic at the Medical Academy in Gdańsk was established. It was located in the X-ray room and was open every second day, on Tuesdays, Thursdays and Saturdays, so on the days when the X-ray room was closed. ECG examinations were carried out by means of ECG machine borrowed from III Internal Clinic. It is a one-channel Siemens machine. At first, the work conditions were very primitive. The machine and the examination couch were located in a special place and it was necessary to work in the red light as it was a room designated for X-ray. Moreover, the machine to develop the ECG images was also very primitive.

Ms Teresa Węsierska – the first lab technician

In 1957 372 examinations were carried out [310 clinical and 62 outpatient examinations]

1958.

The ECG room is still located in the X-ray room. The number of patients increases significantly. The management of I Pediatric Clinic is trying to get a new ECG machine as a borrowed Siemens machine often breaks down, the old cables break and the machines must be often repaired and maintained. The repairs and maintenance are conducted by the team of technicians at the Radiology Department. The most distinguished is Mr Zenon Kuchata, a technician of the Radiology Department, who efficiently and quickly repaired the machine.

In 1958 620 examinations were carried out [from I Pediatric Clinic – 383, from other Clinics – 60, from outpatient clinics – 177],

Besides, approximately 100 examinations were carried out at the Infectious Diseases Department of I Pediatric Clinic between 1.07 and 1.10.1958.

niepodlega

niepodlega

1960

The ECG room is still located in two cubicles in the Admission Area and is open every day. It serves, as in previous year, I Pediatric Clinic, other Clinics of the Medical Academy with pediatric wards /.../, Pediatric Clinic, Cardiological Clinic and School Hygiene Clinic.

ECG examination becomes a more routine clinical examination, clinical doctors trust it more and more /.../

On 15th March I Pediatric Clinic receives a new ECG machine from American gifts. It is a one-channel „Cardioscribe” machine from GE company.

1964

It was a very busy and almost ground-breaking year. The Pediatric Cardiology Center based on I Clinic is almost organized ./.../

Unfortunately, the equipment is still the same and overloaded with the excess of the examinations and therefore there are unavoidable failures. One of them, a longer one, lasting several weeks, forced us to borrow the ECG machine from II Internal Clinic.

In 1964 2655 ECG examinations were carried out.

niepodlega

1966

In May 1966 the electrocardiography unit was moved to a large room separated with cabinets into two sections: one for performing examinations and one for doctors. A spacious and well-lit place. Makes a very good impression.

The unit has 3 ECG machines, 2515 examinations were performed.

The information about cardiologists in Gdańsk is published in daily press.

niepodlega

1968

The year is filled with numerous sad events though the beginning was promising and full of hope.

A habilitation colloquium of doctor Małecka-Dymnicka took place on 14th March. /.../

The Pediatric Cardiology Center fully deserved its prestigious name and everything was going well. /.../

Due to advancements in diagnostics the surgeons could perform procedures in children with more complicated defects. Professor Sokół, who received his professor title at the end of 1976, together with his surgical team operated on children much better, faster and braver. Since the beginning of 1968 he performed 26 cardiosurgical operations.

niepodlega

Zmarł nagle w dniu 9 maja 1968 roku w czasie urlopu w Zakopanem z powodu zawału serca. Odszedł od nas, w pełni sił, w trakcie realizacji wielu twórczych zamierzeń, realizator dzieła kardiologii w Gdańsku i pozostawił nas w głębokim smutku.
Cześć Jego Pamięci .

He died suddenly of heart attack on 9th May 1968 during his holiday in Zakopane.

He passed away, in prime of life, being involved in numerous professional activities and initiatives. He was the leader of cardiosurgical activity in Gdańsk, left us in deep sorrow and profound grief.

All hail to his memory.

niepodległa

1969

It was a very difficult year for the Pediatric Cardiology Center resulting in lowered professional level and a decrease in motivation. The Center survived even the attempts of its dissolution. Since the beginning of 1969 people felt considerable uncertainty due to structural changes within the University. There were plans to join different clinical teams into Institutes and these changes were to involve Surgical Clinics first, Internal and Pediatric Clinics were to follow. Once a good team, now began to lose faith in further cooperation, interpersonal problems and friction started to appear. The lack of management that would set a common goal to all activities and initiatives was noticed and caused demotivation and chaos.

niepodlega

The Clinic of Cardiology of the Institute of Pediatrics was formally established at the beginning of 1971, when associate profesor Dymecka was officially appointed Head of the Clinic. It was housed in a former C ward, where there were 14 beds for cardiology patients, 8 beds for endocrinology patients. Also 3 other rooms /16/ beds in a side wing on the second floor were affiliated with the Clinic of Cardiology, /.../ where various pediatric cases and newborns with heart defects were hospitalised.

/.../

The beginning was difficult, as usual. Firstly, the place was inappropriate, not heated enough in winter. Secondly, the shortage of nursing staff and too few assistants. Thirdly, the lack of equipment. /ventilator, screen?/

niepodlega

On 27th June 1975 there was a ceremony celebrating 500 operations on children with congenital and aquired heart defects.

wiepodlega

W TYCH DNIACH w klubie pracowników służby zdrowia w Gdańsku odbył się niecodzienny wieczór. Bez przemówień, podsumowań i zaszczepienia w prezidium, bez pompy i patosu, w atmosferze spotkania towarzyskiego obchodzono pięćdziesiątą operację wady wrodzonej serca u dzieci, wykonaną w gdańskiej Akademii Medycznej. W tym jednym zdaniu zawiera się ogrom wieloletniej pracy całego zespołu ludzi, którzy w bardzo trudnych warunkach podjęli i rozwinięli chirurgiczne leczenie dzieci z wrodzonymi wadami serca.

S ERCE — mówiąc skrótowo — jest to narząd mięsniowy, którego praca warunkuje krążenie krwi w układzie naczyniowym. Ale jest to narząd skomplikowany i działający jak precyzyjna maszyna. Błąd w budowie którejkolwiek części tej maszyny pociąga za sobą poważne, a nawet groźne konsekwencje. Dziecko z wrodzoną wadą serca jest inwalidą zagrożonym utratą życia.

Przyczyn powstawania wad wrodzonych serca nauka nie zglebiła jeszcze dokładnie. Do szukania ich należy w warunkach środowiskowych, w jakich przebywa matka w okresie ciąży, również w powiązaniach genetycznych, a bez wątpienia na powstawanie wszelkich wad rozwojowych płodu ma wpływ różnica przeżyta przez matkę, szczególnie w pierwszych miesiącach ciąży. Reprezentatywne badania przeprowadzone przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) przyniosły interesujący materiał. Stwierdzono mianowicie, że w krajach słabo rozwiniętych wrodzone wady serca występują rzadko, a liczba ich wzrasta proporcjonalnie do stopnia rozwoju cywilizacji. Im kraj jest wyżej rozwinięty, tym więcej wad wrodzonych serca. Ich powstawanie można się też doszukiwać w lekomanii, w beztrojskim i lekkomyślnym przylimowaniu przez przyszłą matkę różnego rodzaju pozornie niewinnych pigułek.

P IERWSZĄ w Gdańsku operację wady wrodzonej serca u dziecka wykonał w 1956 r. prof. Kazimierz Dębicki i datę tę uważa się za początek ośrodka kardiologii pediatrycznej AMG. Bazę diagnostyczną stanowiła I Klinika Pediatrii, a od 5 lat diagnostyką zajmują się: Klinika Kardiologiczna Instytutu Pediatrii, Przykliniczna Przychodnia Kardiologiczna i Wojewódzka Przychodnia Kardiologiczna.

Zanim bowiem zespół operujący przystąpi do działania, poprzedzić je muszą długie i żmudne badania diagnostyczne, kardiologzy ustalili muszą rodzaj wady i czy kwalifikuje się ona do operacji. Pomagają im w tym współczesne metody, jak fonokardiografia

umożliwiająca rejestrowanie różnych odcińców tonów serca, jak angiokardiografia pozwalająca na ekranie aparatu rentgenowskiego śledzić przesuwanie się środka kontrastowego przez różne odcińki serca i dużych naczyń, jak wreszcie cewnikowanie serca, które pozwala na określenie ilości i kierunku przepływu krwi poszczególnych odcińców serca, a tym samym na stwierdzenie nieprawidłowości.

Cewnikowanie serca wprowadzono w Gdańsku w 1960 r. a do 1969 r. — do śmiertelnej grupy — prof. Stanisława Sokola — zoperowano 200 dzieci z wrodzoną wadą serca. Następnymi 300 operacji przeprowadzono już w 6 lat. Gdańsk stał się drugim w Polsce — po Warszawie — ośrodkiem kardiologii pod względem liczby zoperowanych dzieci.

500 uzdrowionych serc

Zofia Giedrońc

Ze znanych i doświadczonych ośrodków w Polsce wymienić trzeba Wrocławski i Łódzki, obecnie zaczyna pracować polski. Jednakże jako kraj

nadrabialiśmy w tej dziedzinie opóźnienia w skali międzynarodowej. Odsetek korygowanych wad serca jest u nas jeszcze niewielki, a nasi kardiologzy marzą, aby każde dziecko z wrodzoną wadą serca szło do szkoły już skorygowane.

A PARATURA, jaką dysponował Instytut Chirurgii, pozwalała na operowanie tylko niektórych wad serca, nie można było korygować tych, które wymagają operacji na tzw. suchym sercu, bo nie dysponowano aparaturą do krążenia pozaustrojowego, nazywaną potocznie płuco-sercem. Nie przeszkodziło to jednak, że się z tego rodzaju operacji przygotowywano. Droga osobistych kontaktów z ośrodkami zagranicznymi udało się przekonać 2 kardiologów, 3 anestezo-

logów i 2 chirurgów (trzech własnie wyjeżdża) na 6-12 miesięcznych stażach w renomowanych ośrodkach w Holandii i Stanach Zjednoczonych. A w Holandii nasi kardiochirurdzy zyskali takie uznanie, że następnym tego dnia Instytut Chirurgii AM w Gdańsku w postaci aparatury do krążenia pozaustrojowego. Znikły więc obecne bariery i można operować wszystkie wady serca u dzieci. Po cichutku, nie reklamując się, wykonano już siedem (nim się artykuł ukazał, pewnie przybyła jedna lub dwie) operacji na suchym sercu. Na razie nie operuje się niemowląt w krążeniu pozaustrojowym, ale trwają przygotowania i do tych operacji.

Instytut dysponuje aparaturą elektroniczną pochodzącą

częściowo z Ministerstwa Zdrowia, częściowo zakupioną na za dewizy przez Zjednoczenie Stoczni Remontowych. W ramach współpracy z Instytutem Zjednoczenie zamówiło w USA aparaty, która stanowić będzie już wyższą generację w stosunku do posiadanej. Złotówki zaś na te cele płyną z Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia.

C ZYTELNIK dzieli się zapewne, że wbrew zwyczajowi przyjętemu w prezentowaniu ludzi do brej roboty, tu — pisząc o niecodziennej, świetnej robocie — nie wymieniam ani jednego nazwiska. Czynię to na waszą prośbę zespołu. Po pierwsze — mówią — nie chodzi nam o autoreklamę, ale o poinformowanie społeczeństwa, a przede wszystkim zainteresowanych rodziców, o współczesnych możliwościach przywracania pełnej sprawności dzieciom z wrodzoną wadą serca, pod warunkiem wczesnego jej wykrycia i leczenia, a po drugie — zespół leczący i operujący jest zbyt liczny, aby można było wymienić wszystkich, a pominięcie kogokolwiek byłoby niesłuszne. Niech więc starczy to, że służba rozkłada się na kardiolo-

gów, rentgenologów, centralne laboratorium, anesteziologów, chirurgów, na lekarzy, pielęgniarki i laborantki, na elektroników z Politechniki Gdańskiej, czuwających nad niezawodnością aparatury. A że praca staje się coraz bardziej zespołowa, świadczy porównanie: dotychczas grupa operująca składała się z pięciu osób, przy zastosowaniu krążenia pozaustrojowego w operacji bierze udział 17 osób; a czynności ich muszą być zsynchronizowane do ułamka sekundy, bo najmniej szty błąd jednej z nich może pociągnąć groźne konsekwencje.

I STNIAŁA do niedawna opinia, że chirurg operujący wszystko — to dobry chirurg. Przy dzisiejszym postępie medycyny i techniki musiała nastąpić wąska specjalizacja, i teraz to bardzo pogłębiona, interdyscyplinarna. Dziś chirurg naczyniowo-sercowy to kardjolog umiejący walczyć nożem, orientujący się na bieżąco we wszystkich, czego dokonuje się na świecie w tym zakresie wiedzy, znający się na biochemii, na aparaturze elektronicznej, na działaniu tworzyw sztucznych, którymi przychodzi mu zastępować schorzałe naczynia. Praca jego wymaga i kondycji fizycznej, i niezwykłej odporności psychicznej. Nagrodą jest satysfakcja z ratowania od śmierci młodych i słabych ludzi, z dokonywania rzeczy trudnych. Może właśnie to ostatnie pociąga jednego z pierwszych operowanych w Gdańsku chłopców z wrodzoną wadą serca, obecnie dorosłego, zdrowego mężczyzny, który niedługo skończy medycynę i zamierza w przyszłości poświęcić się kardiologii.

Po wakacjach w Instytucie Chirurgii AM w Gdańsku planuje się operowanie na suchym sercu 2 razy tygodniowo, a w przyszłości jeszcze częściej, bo tego wymagają potrzeby społeczne. Wady rozwojowe i choroby układu krążenia są na świecie pierwszą przyczyną zgonów. Problemem tym zajmują się Światowa Organizacja Zdrowia, o docenieniu jego wagi świadczy projekt powołania w Polsce resortowego Instytutu. Gdyby walkę z chorobami układu krążenia udało się ustawić równie dobrze pod względem organizacyjno-metodycznym, jak to uczyniono niegdyś w walce z gruźlicą, można by mówić o realnych perspektywach poprawy.

Odchochaga z esjnowanego kairas.
nielego stanowiska w Instytucie Pe-
diatrii A.M.G. przede wszystkim serdeczne
poobserwowaniu bliższej i dalszej klini-
ce kardiologii i gęstej pracy w kardiologii.
wskom więcej uwagi w przyszłości

Prof. dr. Kazimierz Ereciński
Gdańsk, dn. 30. IX. 76.

Profesor K. Ereciński retired on 1.10.1976. During his term of office pediatric cardiology as well as numerous other pediatric specialties started to exist in Gdańsk voivodeship. Prof. Ereciński liked following new trends and encouraged his assistants to improve qualifications within these areas.

niepodlega

niepodlega

1980

This year can be compared to a volcano that has to erupt more or less violently from time to time. The healthcare has to work regardless of developing events. These nonetheless enormously influenced working atmosphere of the Clinic as well as its employees.

First half of the year passed relatively uneventfully. It was already 2 years after moving to a temporary building and still the end of renovation in pavilion 18 could not be estimated. /.../

August changed the attitude towards many issues in our country. Old Trade Unions were replaced with a new Independent Self-Governing Trade Union „Solidarity”, which emerged from Inter-Enterprise Strike Committee in Gdańsk Shipyard. Is it a hope for better future or another disappointment which has been haunting us for centuries? – this question was still too difficult to answer.

niepodlega

1981

It was again a difficult year, full of tension, dissapointments and tragedies. The Clinic of Cardiology still operates in abnormal conditions, there is however a spark of hope that the renovation will be finished at the beginning of 1982.

/.../

Martial law imposed on 13th December 1981 excluded us for some time from a natural, already difficult to keep, rhythm of work. We long for stability, deprived of it we cannot create anything.

niepodlega

1989

It was a year of great acceleration, especially in the second half. So many various important situations, it was difficult to keep up with them.

/.../

Cautious Czech people were observing us, the Poles, with both friendliness and incredulity. They stated that they had to confirm the righteousness of our revolutionary activities. We are indeed among the world leaders in fighting for independence yet eventually these are others who win.

/.../

On 22th May professor Dymnicka and assistant professor Karcz were invited to Belweder (official residence of Polish presidents) to receive nominations to a full profesor and an associate professor respectively. The nominations were handed in by the old government, with minister Bartoszewski as the Head. The ceremony was almost embarrassing, as if to get rid of them quickly. /.../

niepodlega

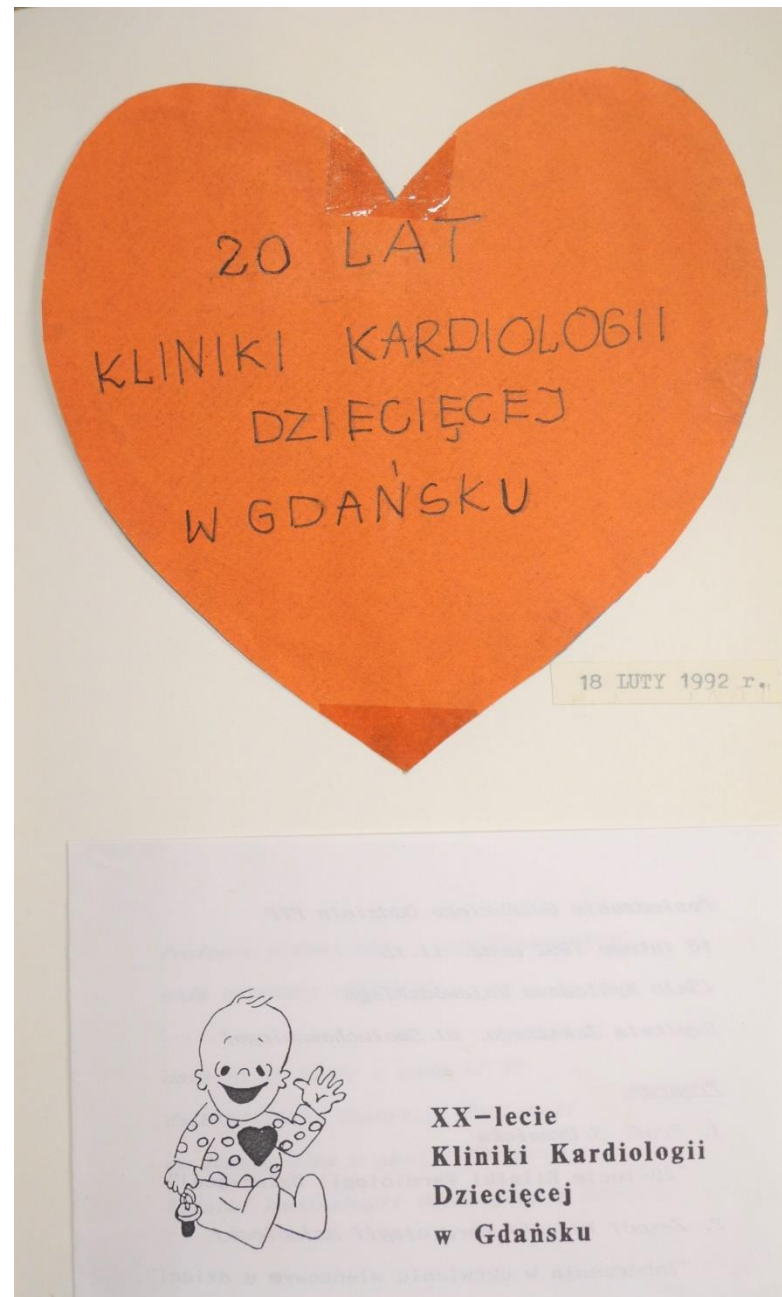
1990

It was one of the most pleasant time in our disturbing reality. It was disrupted a bit by the presidential election yet everybody could feel freedom and even the beginning of stability. Assistants, especially females, did not get nervous about afternoon shopping since all goods were easily accessible for the whole year .

18th February 1992 – celebrating the 20th anniversary
of the Pediatric Cardiology Clinic

wiepodlega

wiepodlega

1994

This year was focused on buying a modern echocardiograph for our Clinic. In order to raise desired amount of money we organised various charity events, feasts, concerts. /.../ Thanks to these events, as well as donations from institutions and private people we raised about half a billion zloty, which accounted for one third of the echocardiograph value.

/.../

The Medical Academy in Gdańsk is preparing for celebrating its 50th anniversary. /.../ We are also preparing works to be published in Acta Medica Gedanensis. [should be Annales Academia Medica Gedanensis – editorial note].

All clinics are involved in writing their chronicles as well as collecting and organising their scientific output.

Stary i Nowy aparat Echo.

wiepodlega

wiepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

**The project carried out to celebrate the 100th anniversary of Poland
regaining independence**

Authors:

Marek Bukowski, Joanna Śliwińska, Sylwia Ścisłowska, Małgorzata Omilian-Mucharska, Grzegorz Gronda
Archiwum, MUG Main Library, MUG Museum